

покупка

**ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У
КРАГУЈЕВЦУ**

**ИНСТИТУТ ЗА ПРАВНЕ И ДРУШТВЕНЕ
НАУКЕ**

ПРИРЕДИО:
Проф. др Слободан Сворцан

**НОВИНЕ У ЗАКОНУ О
НАСЛЕЂИВАЊУ СРБИЈЕ ИЗ 1995.
ГОДИНЕ**

*Крагујевац
1998.*

ИЗДАВАЧ: Правни факултет Универзитета
у Крагујевцу,
Институт за правне и друштвене науке,
Јована Цвијића 1, 34000 Крагујевац;
телефон: (034) 370-239
телефакс: (034) 370-222

РЕЦЕНЗЕНТИ: Проф. др Драгољуб Стојановић
Проф. др Радмила Ковачевић-Куштримовић

ЗА ИЗДАВАЧА: Проф. др Ненад Ђурђевић

ПРИРЕДИО: Проф. др Слободан Сворцан

ШТАМПА: ФР "Балша" и СГР "Графичар"

ТИРАЖ: 200 примерака

ИСБН: 86-80765-16-3

Инв. ф. J-600

ПРЕДГОВОР

Нови Закон о наслеђивању Републике Србије објављен је у Службеном гласнику Р С бр. 46/95, а ступио на снагу почетком маја месеца 1996. године, тако да је у примени већ више од две године. Ово није довољно дуг период да би се могле јасно манифестовати у пракси све предности и недостаци нових решења која су дата у Закону, али је сигурно да су се већ могле уочити неке мане и неке предности истих.

Имајући у виду ово као и чињеницу да су у Закон унета бројна нова решења, организатор скупа је сматрао да је пожељно да се анализирају та решења из разних углова, како са становишта теорије, тако и са становишта праксе, и да ће то сасвим сигурно, имати врло позитивне ефекте на даљу примену истих у пракси. Ово је био основни мотив организовања овог скупа.

На скупу је изложено 13 реферата. Сви реферати који су приспели на скуп објављени су у овом Зборнику.

за организатора
Проф. др Слободан Сворцан

деловима не добију део који је једнак делу наследника чији је одређени део најмањи.²⁴ Ово решење не изгледа много основано. Не види се на основу чега може суд мењати јасно изражену вољу завештаоца, ако се не ради о повреди одредаба о нужном делу.

Уколико су, у претходном случају, једнаки делови свих наследника чији су наследни делови одређени и уколико им је расподељена целокупна заоставштина, онда се њихови делови смањују све док сви наследници не добију једнаке делове.²⁵ И ово решење заслужује исте критике као и претходно.

6) Питање прираштаја код завештајног наслеђивања изазива велике проблеме, јер се често дешава да неко од постављених наследника неће или не може да наследи, па се поставља питање шта треба урадити са наследним делом који је требао да припадне овом наследнику. То се доскора решавало на разне начине, путем тумачења завештања. Нови Закон је за ове случајеве поставио три одредбе.

Ако је завешталац поставио више наследника, а није одредио њихове делове, део наследника који не може или неће да наследи биће расподељен између свих осталих постављених наследника на једнаке делове.²⁶ Ово решење је сасвим разумљиво, јер је најближе намери завештаоца, пошто искључени наследник не наслеђује због разлога независних од воље завештаоца.

Када је завешталац поставио више наследника и то тако што је једнима одредио наследне делове, а другима није, део наследника који неће или не може да наследи, припаће у једнаким деловима наследницима чији делови нису одређени.²⁷ И ово решење је прихватљиво, јер се може узети као основана претпоставка да се завешталац, одређивањем делова појединим наследницима јасно определио у погледу њиховог наследног положаја.

Ако је завешталац поставио више наследника и њихове наследне делове одредио, део наследника који неће или не може да наследи припаће његовим законским наследницима.²⁸ Ово решење може се сматрати оправданим, из истих разлога као и претходно.

²⁴ Члан 139. ст. 2. ЗОН-а.

²⁵ Члан 139. ст. 3. ЗОН-а.

²⁶ Члан 140. ст. 1. ЗОН-а.

²⁷ Члан 140. ст. 2. ЗОН-а.

²⁸ Члан 140. ст. 3. ЗОН-а.

*Др Зоран Поњавић,
редовни професор Правног факултета у Крагујевцу*

ЗАЈЕДНИЦА ЖИВОТА - ОСНОВ ПОРОДИЧНИХ И НАСЛЕДНИХ ПРАВА БРАЧНОГ ДРУГА

Један од најважнијих правних основа за конституисање брачних породичних и наследних права је брак. Брак је свечани правни акт којим жена и мушкарац стварају заједницу живота уређену законом и који је раскидив само у случајевима предвиђеним законом. Од момента закључења између брачних другова настају права и обавезе личног и имовинског карактера која чине њихов брачни статус. Нека од тих права и дужности се намећу правним нормама императивне природе, док се о другима брачни другови могу договарати. Општа је тенденција код нас и у упоредном праву да се повећава број ових других правних норми.

Испуњавањем (вршењем) права и дужности из брака, брак остварује своју сврху. Тада се каже да између брачних другова постоји заједница живота што је и непосредни циљ брака.¹ Она се, пак, уобичајено дефинише као укупност свих односа емоционалне, психичке, економске, полне природе у које брачни другови свакодневно ступају. За постојање заједнице живота просторна везаност брачних другова није одлучујућа, премда је уобичајена. Они могу живети у истом стану а да не остварују заједницу живота или пак живети удаљени једно од другог и водити заједницу живота. Уосталом, брачни другови се могу у складу са Законом о браку и породичним односима Републике Србије (чл.69.ЗБПО) договорити да не станују заједно и да не воде исто домаћинство па да њихова заједница живота и даље има своје реално постојање. Брачни другови могу бити везани по низу других питања.

¹ М. Поповић, Брак и брачна и ванбрачна заједница, Гласник Правног факултета у Крагујевцу, Крагујевац, 1980, стр.73

